

Reformen svekker helsetilbudet

SYKEHUSREFORM

Gunhild Thunem

Hvem har ansvar for helsetilbudet til den norske befolkningen? Og hvem legger føringene for det tilbudet vi skal få? Helsevesenet utsettes stadig for reformkåte politikere. Vi har sykehusreformen og samhandlingsreformen som begge er eksempler på helse reformer som lover bedre og tryggere helsetjenester til hele befolkningen.

Sykehusreformen som ble innført i 2002 skulle sørge for at hele befolkningen uansett alder, kjønn og bosted skulle få god tilgang til helse- og omsorgstjenester av god kvalitet i en offentlig styrt helse og omsorgssektor. I 2009 la regjeringen frem samhandlingsreformen. Målet med denne reformen er å redusere sosiale helseforskjeller, og at alle skal ha et likeverdig tilbud om helse- og omsorgstjenester uavhengig av diagnose, bosted, personlig økonomi, kjønn, etnisk bakgrunn og den enkeltes livssituasjon. Det skal satses mer på forebygging, fremfor reparering.

Stikkord her er trygghet, kvalitet og likhet for hele befolkningen. Det er her jeg ikke greier å henge med lenger. Hvordan kan man sikre dette når avstandene til sykehusene blir stadig større? Hvilken trygghet gir det å vite at nærmeste sykehus ligger flere timer unna? Og hvordan kan tilbudet bli likt for hele befolkningen når avstandene til dette tilbudet er så variert?

Geografien i Norge er krevende, og store deler av landet har svært mye vær. Dette må en ta høyde for når sykehusstruktur legges. Er det her samhandlingsreformen kommer inn? Skal de akuttmedisinske sentrene som kommunen har ansvar for å etablere erstatte sykehusene som legges ned? Og hvordan kan man forvente at kommunen skal kunne greie å bygge opp den kompetansen som trengs for å gi det tilbudet som reformen lover, når sykehusene selv sliter med å skaffe nok fagpersonell?

Vi har hørt at noen av de største sykehusene våre ikke har geriatriske avdelinger, og at dette begrunnes i mangel på fagpersoner. Fødeavdelinger er blitt lagt ned ved hjelp av

TAPER: Det er de eldste og de yngste som taper på samhandlingsreformen, skriver Gunhild Thunem.

FOTO: REUTERS/SCANPIX

den samme argumentasjonen. Det er ikke uttalt, men det er spesielt de eldre man ser for seg skal nyttiggjøre seg tilbudet samhandlingsreformen skal gi. Torgeir Bruun Wyller professor i geriatri ved Oslo universitetssykehus frykter at samhandlingsreformen vil ta liv, og han får støtte av Ingvild Saltvedt ved Seksjon for geriatri på St Olavs Hospital.

Begge er bekymret for at tilbudet til den eldre befolkningen vil bli svekket som en direkte årsak av

fødeavdelinger er antall fødsler i året, som bør være minimum 400. Er det tryggere å føde i en bil enn på et sykehus med mindre enn 400 fødsler i året?

Et annet argument som også brukes i nedleggingsdebatten er at man ikke greier å skaffe nok gynekologer for å opprettholde tilbudet. Man kan spørre seg om dette virkelig skal forsvare at man bare legger ned tilbudet. Fødeavdelinger og geriatriske avdelinger blir ikke opprettholdt fordi man mangler fagfolk. I

«Er det tryggere å føde i en bil enn på et sykehus med mindre enn 400 fødsler i året?»

samhandlingsreformen. Wyller mener reformen er et uttrykk for aldersdiskriminering, og at det er en sparereform. Er dette forenlig med målsettingen til reformen, som er kvalitet og likhet for hele befolkningen?

I Sykehusreformen, som også setter kvalitet i høysetet, blir kravene til kvalitet satt så høyt at fødetilbud legges ned. Alle er vel enige om at vi ønsker høg kvalitet og trygghet for kvinner som skal føde. Men når avstandene til fødeavdelingene blir så stor at kvinnene risikerer å ende opp med transportfødsler, hvor blir det da av kvaliteten? Et mål som er satt på kvalitet på

begge ender av livsløpet blir helsetilbudet redusert. Hvilke andre helsetilbud blir lagt ned med lignende argumentasjon? Kan man risikere at stadig nye områder vil mangle fagfolk og dermed bli lagt ned?

Nå må de ansvarlige myndighetene ta dette på alvor. Mener man at trygghet kvalitet, og likhet for alle er målsettingen så må man synliggjøre det og sørge for en politikk som gjør at man rekrutterer de fagfolkene man trenger.

Gunhild Thunem,

seniorrådgiver ved senter for Kunnskap og likestilling (KUN)

gunhild.thunem@kun.nl.no